ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ
ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ຂໍແບ່ງມູນມໍລະດົກ

ກໍລະນີຄວາມຂັດແຍ່ງທີ່ພົ້ນເດັ່ນໃນສັງຄົມປັດຈຸບັນທີ່ທ່ານຄວນຈະສຶກສາ

ບັນຫາຂອງສອງຄົນທີ່ບໍ່ລົງເອີຍກັນຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດໃນການນຳໃຊ້ດິນທີ່ພາກສ່ວນລັດຕ້ອງເຂົ້າມາມີບົດບາດໃນການໄກ່ເກ່ຍ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຄວາມຍຸຕິທຳຕໍ່ໜ້າກົດໝາຍ.

ຂຽນໂດຍ: ດາວວົງ ພົນພັກດີ

ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຍືນຍົງໂດຍການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມງານ.

http://www.rightslinklao.org

ບ້ານ ໂພນສະຫວັນໃຕ້, ໜ່ວຍ 14, ເຮືອນເລກທີ 207
ເມືອງສີສັດຕະນາກ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ
ໂທ: +856 (0)21 312519
ແຟກ: +856 (0)21 315841

ອົງການບ້ານຈຸດສຸມສາກົນ (VFI)

ອົງການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ (NLMA)

ສະໜັບສະໜູນທຶນໂດຍ: ອົງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການຮ່ວມມື
ແຫ່ງປະເທດສະວິດເຊີແລນ (SDC)

ສາລະບານ

ສາລະບານ	III
ພາກສະເໜີ	1
ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ:	1
ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງ 2 ຄົນນ້າສາວກັບຫລານ:	4
ວິເຄາະກ່ຽວກັບກໍລະນີບັນຫາຂອງເລື່ອງທີ່ເກີດຂຶ້ນ:	7
ສະຫລຸບ.	9
ຂໍ້ສະເໜີແນະ.	9
ເອກະສານອ້າງອີງມາຈາກ:	10

1. ພາກສະເໜີ.

ໂດຍພື້ນຖານແລ້ວໃນການດຳລົງຊີວິດຂອງຄົນເຮົາແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການປັດໄຈທີ່ສຳຄັນ4 ຢ່າງຄື: ມີທີ່ພັກອາໄສ, ມີອາຫານການກິນ, ມີເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແລະ ຢາປົວພະຍາດ. ຊຶ່ງເລີ່ມຈາກການດຳລົງຊີວິດແບບຮຽບງ່າຍ, ມີຄວາມອູ້ມຊູຊ່ວຍເຫລືອເກື້ອກູນຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນຈົນກ້າວໄປສູ່ການຢູ່ຮ່ວມກັນເປັນສັງຄົມ. ສັງຄົມລາວກໍແມ່ນອີກສັງຄົມໜຶ່ງທີ່ປະຊາຊົນດຳລົງຊີວິດໂດຍໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນຕະຫຼອດມາ.

ເມື່ອສັງຄົມມີການຂະຫຍາຍຕົວລະບົບພື້ນຖານໂຄງລ່າງໄດ້ຮັບການພັດທະນາ.ໄປໃນສິ່ງໃໝ່ໆທີ່ມີຄວາມສະດວກສະບາຍເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຮັດໃຫ້ຄົນເຮົາເກີດມີຄວາມຕ້ອງການສິ່ງຕ່າງໆ ເພື່ອມາຕອບສະໜອງຢູ່ໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນຫຼາຍຂຶ້ນ. ແນວໃດກໍຕາມການທີ່ສັງຄົມມີການຂະຫຍາຍຕົວນັ້ນບໍ່ໄດ້ພັດທະນາແນວຄິດຂອງຜູ້ຄົນໃນສັງຄົມ. ເຮັດໃຫ້ບາງບຸກຄົນເຫຼົ່ານັ້ນ, ເກີດມີນິໄສຄວາມເຫັນແກ່ຕົວຫຼາຍກ່ວາ ຜົນປະໂຫຍດຂອງຜູ້ອື່ນ. ອັນເປັນສາເຫດນຳໄປສູ່ບັນຫາຂໍ້ຂັດແຍ່ງໃນສັງຄົມໂດຍສະເພາະຂໍ້ຂັດແຍ່ງຢູ່ ໃນຄອບຄົວກ່ຽວກັບມູນມໍລະດົກ. ດັ່ງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນໃນກໍລະນີການຂໍແບ່ງປັນມູນມໍລະດົກທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ ບ້ານທ່ານາ, ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ທີ່ບໍ່ລົງລອຍກັນຂອງສອງກົ້າສອງຝ່າຍຕ້ອງໄດ້ ຮ້ອງຟ້ອງໄປຮອດຂະບວນການຍຸຕິທຳ. ດັ່ງຈະເລົ່າໃນລາຍລະອຽດໃນຫົວຂໍ້ຕໍ່ລົງໄປນີ້.

2. ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ:

ຊ່ວງກ່ອນ ປີ 1975 ມີຄອບຄົວໜຶ່ງຢູ່ທີ່ ບ້ານທ່ານາ ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ, ຊື່ພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີ (ນາມສົມມຸດ) ມີລູກຢູ່ຮ່ວມກັນທັງໝົດ 5 ຄົນຄື:

1. ທ. ມີ (ນາມສົມມຸດ).
2. ທ. ມາ (ນາມສົມມຸດ).
3. ນ. ລາ (ນາມສົມມຸດ).
4. ທ. ຕາ (ນາມສົມມຸດ).
5. ນ. ຈຳປາ (ນາມສົມມຸດ).

ຄອບຄົວນີ້ໄດ້ຢູ່ຮ່ວມກັນດ້ວຍຄວາມຖືກຕ້ອງປອງດອງກັນຕະຫຼອດມາ. ໃນຄອບຄົວນີ້ມີຊັບສິນທີ່ເປັນດິນ ແລະ ເຮືອນທັງໝົດ 7 ລາຍການທີ່ຕັ້ງຢູ່ບ້ານທ່ານາ ແລະ ບ້ານດອນດູ່ ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ ນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ (ອ້າງອີງຈາກເອກະສານຄຳຕັດສິນຂອງສານ), ຕີເປັນມູນຄ່າມະຫາສານຊຶ່ງລາຍລະອຽດຕ່າງໆຂອງຊັບສິນມີດັ່ງນີ້:

- ຢູ່ບ້ານທ່ານາ, ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.
    1. ທີ່ດິນພ້ອມດ້ວຍເຮືອນໄມ້ 2 ຫຼັງ.
    2. ທີ່ດິນ ພ້ອມດ້ວຍເຮືອນ 1 ຫຼັງ.
    3. ທີ່ດິນນາ 1 ຕອນ.

- ຢູ່ບ້ານດອນດູ່, ເມືອງຫາດຊາຍຟອງ, ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

    4. ດິນສວນ 1 ຕອນ ພ້ອມໜອງປາໃຫຍ່ 3 ໜອງ.
    5. ດິນສວນ 1 ຕອນ ພ້ອມດ້ວຍໜອງປານ້ອຍ 1 ໜອງ.
    6. ດິນສວນ 1 ຕອນ.
    7. ດິນນາ 1 ຕອນ.

ເມື່ອໄລຍະເວລາຜ່ານໄປ ນ. ຈຳປາ ຜູ້ເປັນລູກສາວຫລ້າ ກໍໄດ້ແຕ່ງງານເອົາຜົວມາຢູ່ເຮືອນກ່ອນບັນດາອ້າຍເອື້ອຍທັງ 4 ຕໍ່ມາ ນ. ລາ ຜູ້ເປັນເອື້ອຍຈຶ່ງໄດ້ສ້າງຄອບຄົວເຊັ່ນກັນ. ແຕ່ອອກເຮືອນໄປຢູ່ນຳຜົວແລ້ວມີລູກນຳກັນ 1 ຄົນ. ຄື ທາລີກ້າ, ຍ້ອນຄວາມຮູ້ເທົ່າບໍ່ເຖິງການ ແລະ ບໍ່ເຫັນແຈ້ງຕໍ່ລະບອບໃໝ່ເທື່ອ, ໃນປີ 1975 ນ. ລາ ກໍໄດ້ປະຜົວ ແລະ ລູກ ເວລານັ້ນ, ເດັກຊາຍກ້າຫາກໍມີອາຍຸພຽງ 6 ເດືອນ. ກຳລັງໜ້າຮັກໜ້າຊັງ. ໂຕນໜີໄປຕ່າງປະເທດພ້ອມກັບອ້າຍຜູ້ຊື່ມາ. ຜົວຂອງນາງມີໂອກາດລ້ຽງລູກໄດ້ພຽງ 3 ເດືອນ. ຈາກນັ້ນຄອບຄົວພໍ່ເຖົ້າແມ່ເຖົ້າ (ພໍ່-ແມ່ຂອງ ນ.ລາ) ກໍມາຂໍເອົາຫຼານຊາຍຊື່ທ້າວກ້າໄປລ້ຽງ.

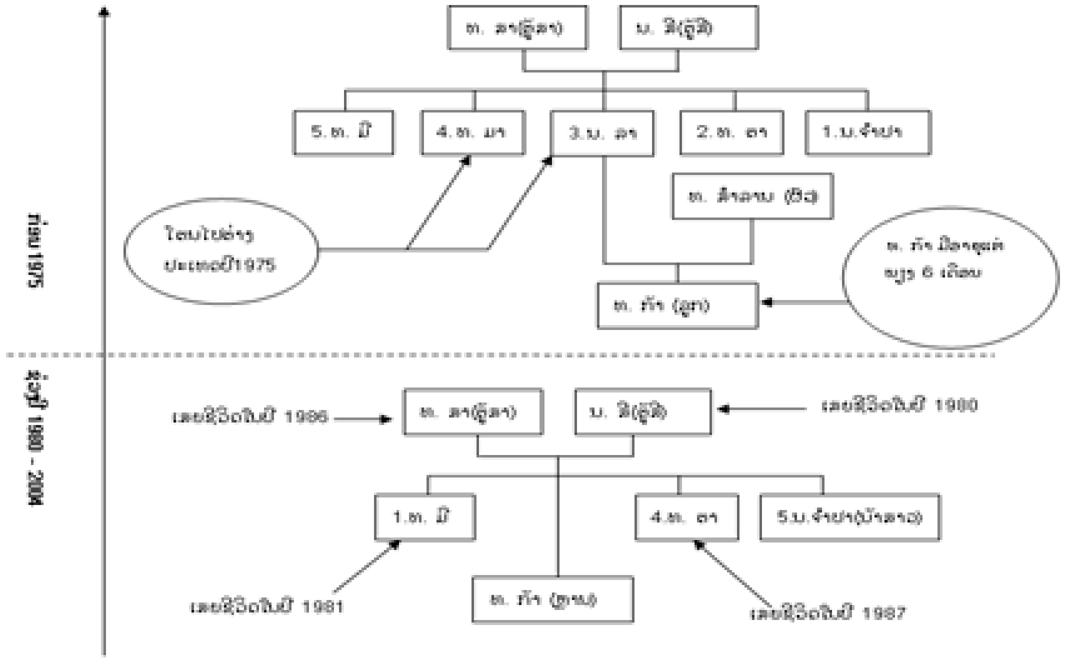

ການເວລາຜ່ານໄປພາໃຫ້ ເດັກຊາຍກ້າ ເຕີບໂຕເປັນຊາຍໜຸ່ມ. ຂະນະດຽວກັນ, ຄົນໃນຄອບຄົວກໍມາລົ້ມຫາຍຕາຍຈາກເຊັ່ນກັນ. ໃນປີ 1980, ປີ 1981, ປີ 1986 ແລະ ປີ 1987 ແມ່ຕູ້ສີ ແລະ ລຸງຕາ, ພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ລຸງມີ ກໍມາເສຍຊີວິດລົງຕາມລຳດັບ. ເຫຼືອພຽງແຕ່ຄອບຄົວນ້າສາວ ຈຳປາ ແລະ ຕົນເອງ ພ້ອມກັບຊັບສິນທັງ 7 ລາຍການ ທີ່ເປັນມໍລະດົກຕົກທອດຂອງພໍ່ຕູ້ແມ່ຕູ້ ທີ່ນ້າສາວເປັນຜູ້ຄອບຄອງດ້ວຍຄວາມຫວງແຫນເປັນທີ່ສຸດ ແລະ ບໍ່ມີວີ່ແວວວ່າ ຈະແບ່ງສ່ວນໃດໃຫ້ຕົນຜູ້ທີ່ເປັນທັງຫຼານໃນສາຍເລືອດ ແລະ ນັບວ່າເປັນລູກລ້ຽງຂອງພໍ່ແມ່ດຽວກັນ. ເຮັດໃຫ້ໃນໄລຍະຕໍ່ມາຈຶ່ງເກີດບັນຫາຄວາມຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງສາຍເລືອດຄື ທ. ກ້າ ແລະ ນ. ຈຳປາ ດັ່ງຈະກ່າວຕໍ່ໄປໃນຫົວຂໍ້ລຸ່ມນີ້.

ບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນລະຫວ່າງ 2 ຄົນນ້າສາວກັບຫລານ:

ຕົກມາຮອດວັນໜຶ່ງຕົ້ນປີ 2004 ຫລັງຈາກ ທ. ກ້າ (ນາມສົມມຸດ) ຜູ້ເປັນຫລານເຕີບໂຕເປັນໜຸ່ມໃຫຍ່ອາຍຸໄດ້ 30 ປີ. ເຂົາກໍເກີດມີຄວາມຄິດວ່າ ຕົນເອງໜ້າຈະມີສິດ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມທີ່ຈະໄດ້ມູນມໍລະດົກເຫຼົ່ານັ້ນທີ່ພໍ່ຕູ້-ແມ່ຕູ້ປະໄວ້ໃຫ້ກ່ອນຕາຍ ແລະ ຕົນເອງກໍໜ້າຈະໄດ້ໃນສ່ວນໜຶ່ງໃນນາມແມ່ຕົນ ຫລື ຖານະຫຼານ ຫຼື ວ່າ ຖານະລູກຄົນໜຶ່ງຂອງພໍ່ຕູ້ແມ່ຕູ້. ຈຶ່ງໄດ້ຂໍແບ່ງປັນໃນສ່ວນທີ່ເປັນເຮືອນກັບດິນທີ່ຕົນເອງ ໄດ້ອາໄສຢູ່ແຕ່ຕົ້ນມາ. ແຕ່ນ້າສາວກໍບໍ່ຍອມຍົກໃຫ້ ຈຶ່ງໄດ້ເກີດມີປາກສຽງຜິດຖຽງກັນຂຶ້ນ ອັນເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນຂອງເລື້ອງ.

ທ. ກ້າ ເກີດມີຄວາມອຸກອັ່ງເໜືອວິໄສກັບບັນຫານີ້ທີ່ນ້າສາວບໍ່ຍອມແບ່ງໃຫ້ຈຶ່ງໄດ້ຍື່ນເອກະສານຄຳຮ້ອງຟ້ອງຂຶ້ນສານຂັ້ນຕົ້ນນະຄອນຫລວງ (ສະບັບລົງວັນທີ 25/9/2004). ເມື່ອສານໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຟ້ອງດັ່ງນັ້ນຄະນະສານແພ່ງຂອງສານປະຊາຊົນ ຈຶ່ງໄດ້ນຳເຂົ້າສູ່ຂະບວນການພິຈາລະນາວິນິດໄສຕາມຂະບວນການຍຸຕິທຳດ້ານກົດໝາຍ.

ໃນລະຫວ່າງຂັ້ນຕອນການພິຈາລະນານັ້ນ, ທັງສອງກໍໄດ້ຍົກເຫດຜົນເພື່ອຢັ້ງຢືນໃຫ້ແກ່ຕົນ:

ຝ່າຍ ທ. ກ້າ ຜູ້ເປັນຫລານໃຫ້ເຫດຜົນວ່າ: "ຕົນເອງເປັນລູກລ້ຽງຂອງພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີມາແຕ່ອາຍຸ 9ເດືອນ. ດັ່ງຄຳເວົ້າຕອນໜຶ່ງວ່າ "ຂ້ອຍກໍເປັນລູກລ້ຽງຂອງພໍ່ຕູ້ສາ-ແມ່ຕູ້ສີ, ຂ້ອຍມີຫລັກຖານໃບຢັ້ງຢືນຮ່ວມກັນຂອງອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານທ່ານາ ເຊັນຢັ້ງຢືນຄັ້ງວັນທີ 21/2/2003 ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານດອນດູ່ ເຊັນຢັ້ງຢືນຄັ້ງວັນທີ 6/2/2003, ພ້ອມດ້ວຍເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມພາຍໃນບ້ານກໍ ຢັ້ງຢືນໃຫ້ວ່າ ເປັນລູກລ້ຽງຂອງພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີ".

ຝ່າຍ ນ. ຈຳປາ ຜູ້ເປັນນ້າສາວອ້າງວ່າ: "ທ. ກ້າ ບໍ່ມີຄວາມສາມາດທີ່ຈະຄຸ້ມຄອງຊັບສິນໄດ້. ແຕ່ວ່າຄຳເວົ້າຂໍ້ອ້າງຂອງ ທ. ກ້າ ທີ່ເວົ້າວ່າ: ຕົນເອງເປັນລູກລ້ຽງຂອງພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີນັ້ນບໍ່ແມ່ນຄວາມຈິງ ເພາະວ່າ ພໍ່ຂ້ອຍເພິ່ນໄດ້ເອົາລາວມາລ້ຽງແຕ່ເວລາລາວອາຍຸ 9 ເດືອນ ກໍຍ້ອນວ່າ ຫຼັງຈາກເອື້ອຍຂ້ອຍທີ່ເປັນແມ່ຂອງເຂົາໄປຢູ່ຕ່າງປະເທດ ແຕ່ປີ 1975" ເທົ່ານັ້ນ.

ດ້ວຍເຫດນັ້ນຄະນະສານແພ່ງສານປະຊາຊົນຂັ້ນຕົ້ນນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ ກໍໄດ້ທົບທວນຕາມລະບົບຂັ້ນຕອນຂອງສານເຫັນວ່າ: ທ. ກ້າ ມີຫລັກຖານອ້າງອີງຕາມໃບຢັ້ງຢືນຮ່ວມກັນຂອງອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານ ທ່ານາ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງ ບ້ານດອນດູ່, ພ້ອມດ້ວຍເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມພາຍໃນບ້ານ ກໍ່ຢັ້ງຢືນ ໃຫ້ວ່າເປັນລູກລ້ຽງຂອງພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີແທ້. ນອກຈາກນັ້ນ, ບັດປະຈຳຕົວເລກທີ 000000-00 ລົງວັນທີ 20/3/1995 ຂອງລາວຍັງໄດ້ລະບຸກ່ຽວກັບຊື່ພໍ່-ແມ່ວ່າ: ຊື່ພໍ່ ແມ່ນ ທ. ສາ ແລະ ຊື່ແມ່ແມ່ນ ນ. ສີ ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍແທ້.

ດ້ວຍເຫດນັ້ນ,ຄະນະສານແພ່ງຂອງສານປະຊາຊົນຂັ້ນຕົ້ນນະຄອນຫລວງວຽງຈັນ ຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນເປັນຂັ້ນຕົ້ນ ໂດຍຊ້ອງໜ້າທັງສອງຝ່າຍວ່າ: "ໃຫ້ເອົາມູນມໍລະດົກທັງໝົດ 7 ລາຍການມາແບ່ງເປັນ 4 ພູດ. 1 ພູດມອບໃຫ້ ທ. ກ້າ, 1 ພູດມອບໃຫ້ ນ. ຈຳປາ ແລະ ອີກ 2 ພູດແມ່ນໃຫ້ລັດຄຸ້ມຄອງ. ເນື່ອງຈາກອ້າຍ-ເອື້ອຍຂອງ ນ. ຈຳປາ ຊື່ວ່າ: ທ. ມາ ແລະ ນ. ລາ ໄດ້ໂຕນໜີໄປຕ່າງປະເທດແຕ່ປີ 1975. ຖ້າຫາກຝ່າຍໃດບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳຕັດສິນຂອງສານ ກໍສາມາດຂໍອຸທອນໄດ້ພາຍໃນກຳນົດ 20 ວັນ, ນັບແຕ່ມື້ຕັດສິນເປັນຕົ້ນໄປ.

ເມື່ອຜົນອອກມາເປັນແນວນັ້ນນ. ຈຳປາກໍຍິ່ງເກີດຄວາມບໍ່ພໍໃຈເປັນຢ່າງແຮງທີ່ເສຍຜົນປະໂຫຍດທີ່

ຄິດວ່າ ຄວນຈະເປັນຂອງຕົນເພາະໄດ້ສ້າງສາພັດທະນາ ແລະ ເສຍພັນທະໃຫ້ລັດມາໂດຍຕະຫລອດແຕ່ລະປີ. ມີຄຳຖາມໃນໃຈວ່າເປັນຫຍັງສານຈຶ່ງໄດ້ຕັດສິນມູນມໍລະດົກທີ່ຕົນຄຸ້ມຄອງມານັ້ນອອກ ເປັນ 4 ພູດ. ທັງໆທີ່ຕົນເອງກໍເປັນ ຜູ້ຮັບພາລະລ້ຽງດູພໍ່-ແມ່ ແລະ ອ້າຍທັງສອງຄົນມາໂດຍຕະຫລອດຈົນກະທັ້ງພວກເຂົາໄດ້ເສຍຊີວິດ.

ພາຍໃນກຳນົດເວລາ ນ.ຈຳປາ ໄດ້ຂຽນຄຳຮ້ອງຂໍອຸທອນ (ສະບັບລົງວັນທີ 18/1/2005) ຂຶ້ນໄປຫາສານແພ່ງ ຂອງສານອຸທອນພາກກາງອີກເທື່ອໜຶ່ງ ເພື່ອຂໍຄວາມເປັນທຳ. ຮອດວັນທີ 29/1/2008. ສານອຸທອນພາກກາງ ກໍໄດ້ນຳເຂົ້າສູ່ຂະບວນການພິຈາລະນາຕັດສິນອີກ ໂດຍຍົກຄຳເຫັນຂອງການພິຈາລະນາຄຳໃຫ້ການຂອງ ທ. ກ້າ ຜູ້ເປັນຫລານ ແລະ ນ. ຈຳປາ ຜູ້ເປັນນ້າສາວ ແລະ ເຫັນຕາມຄຳຕັດສິນຂອງສານປະຊາຊົນຂັ້ນຕົ້ນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ. ຈາກການໄດ້ຟັງຄຳຖະແຫລງຂອງໄອຍະການປະຊາຊົນຂັ້ນອຸທອນພາກກາງແລ້ວ. ສານກໍ່ຍັງໄດ້ພິຈາລະນາຄຳເວົ້າຂອງ ນ. ຈຳປາ ທີ່ວ່າ:“ສ່ວນມູນມໍລະດົກທັງໝົດ ແມ່ນຕົນເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງ ກ່ຽວກັບການຮ້ອງຟ້ອງມູນມໍລະດົກຂອງ ທ. ກ້າ ໃຫ້ຜູ້ກ່ຽວນັ້ນທຳຄວາມດີຕໍ່ຕົນກ່ອນ 1-3 ປີແລ້ວຈະພິຈາລະນາ” ແລະ ຄຳອ້າງເຫດຜົນມາຍັງສານອຸທອນພາກກາງວ່າ: “ສະເໜີໃຫ້ຄົ້ນຄວ້າຄືນໃໝ່ ໃນການແບ່ງປັນມູນມໍລະດົກ 2 ພູດ ທີ່ໃຫ້ລັດຄຸ້ມຄອງ” ແລະ ອີກຄຳເວົ້າທີ່ວ່າ: “ການທີ່ສານຂັ້ນຕົ້ນຕັດສິນວ່າ ທ. ກ້າ ເປັນລູກລ້ຽງນັ້ນ ບໍ່ມີມູນຄວາມຈິງ. ເພາະວ່າພໍ່-ແມ່ຂອງຕົນເອົາໂຈດມາລ້ຽງ. ຍ້ອນວ່າແມ່ຂອງເຂົາໄດ້ໂຕນໜີໄປຕ່າງປະເທດ ບໍ່ແມ່ນເອົາຜູ້ກ່ຽວມາລ້ຽງເປັນລູກລ້ຽງ”, ບວກກັບເຫດຜົນໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ.

ສະນັ້ນ; ສານຈຶ່ງໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາກ່ຽວກັບການແບ່ງປັນມູນມໍລະດົກໃຫ້ ທ. ກ້າ ຄືນໃໝ່. ເມື່ອສານນຳມາຄົ້ນຄ້ວາພິຈາລະນາໃນຂະບວນການຍຸຕິທຳແລ້ວເຫັນວ່າ: ເຫດຜົນໃນຄຳຮ້ອງຟ້ອງ ມີຫຼັກຖານໃໝ່ກວ່າຢັ້ງຢືນວ່າບໍ່ມີເຫດຜົນ, ເນື່ອງຈາກວ່າ ໃນປີ 1998 ທ. ກ້າ ແມ່ນຂຶ້ນສຳມະໂນຄົວໃໝ່ແລ້ວຕາມສຳມະໂນຄົວສະບັບເລກທີ....ລົງວັນທີ 13/1/1998 ຊຶ່ງລະບຸແຈ້ງວ່າ: ພໍ່ຂອງຕົນຊື່ ທ. ສຳລານ ແລະ ແມ່ຂອງຕົນ ຊື່ ນ. ລາ. ນີ້ສະແດງວ່າ ພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີ (ຜົວເມຍ) ບໍ່ແມ່ນພໍ່-ແມ່ຂອງລາວແຕ່ຢ່າງໃດ ແລະ ທ. ກ້າ ເອງກໍບໍ່ມີເອກະສານອັນໃດມາຢັ້ງຢືນພໍໃຫ້ສານເຊື່ອຖືໄດ້ກວ່ານີ້ວ່າ ເປັນລູກລ້ຽງພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີ (ຜົວເມຍ) ແທ້”. ອີກຢ່າງອີງຕາມບົດບັນທຶກຄຳໃຫ້ການຊ້ອງໜ້າທັງ 2 ຝ່າຍ, ສະບັບລົງວັນທີ 23/12/2004 ຂອງ ນ. ຈຳປາ ກໍບໍ່ຮັບຮູ້ວ່າ ທ. ກ້າເປັນລູກຂອງ ພໍ່ຕູ້ສາ ແລະ ແມ່ຕູ້ສີ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ສານກໍໄດ້ຕັດສິນວ່າ: ທ. ກ້າ ບໍ່ມີສິດສືບທອດມູນມໍລະດົກດັ່ງກ່າວແລະຄວນນຳເອົາມູນມໍລະດົກທັງ 7 ລາຍການຂອງຜົວເມຍຕູ້ສາ-ຕູ້ສີ ມາແບ່ງເປັນ 3 ພູດສະເໝີກັນ ແລ້ວມອບໃຫ້ ນ. ຈຳປາ, ນ. ລາແລະທ. ມາ ຜູ້ລະພູດ. ແຕ່ວ່າ ທ. ມາແລະນ. ລາ ໄດ້ໂຕນໜີໄປຕ່າງປະເທດຈຶ່ງເຫັນຄວນໃຫ້ລັດຄຸ້ມຄອງ. ສ່ວນລັດຈະມີນະໂຍບາຍໃຫ້ບຸກຄົນໃດຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນຳໃຊ້ນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເປັນຜູ້ພິຈາລະນາຈຶ່ງເປັນການຖືກຕ້ອງ ແລະ ກໍ່ເຫັນວ່າຄຳຕັດສິນສະບັບເລກທີ..../ຂຕ.ພ ລົງວັນທີ 6/1/2005 ຂອງສານຂັ້ນຕົ້ນນະຄອນຫລວງວຽງຈັນບໍ່ທັນຖືກຕ້ອງແລະສອດຄ່ອງກັບເຫດການຕົວຈິງຂອງຄະດີ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍ. ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເຫັນຄວນປ່ຽນແປງ ແລະ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຄຳຕັດສິນພິພາກສາ, ຖ້າຝ່າຍໃດບໍ່ພໍໃຈຕໍ່ຄຳພິພາກສາສະບັບນີ້, ມີສິດຂໍລົບລ້າງ ຫລືສະເໜີຄັດຄ້ານໄດ້ພາຍໃນ 60 ວັນນັບແຕ່ມື້ລົງຄຳພິພາກສາເປັນຕົ້ນໄປ.

ເມື່ອຜົນການຕັດສິນຄະດີຄັ້ງທີ 2 ທີ່ ນ. ຈຳປາ ໄດ້ຍື່ນຂໍອຸທອນຫາສານອຸທອນພາກກາງ ອອກມາເປັນດັ່ງນັ້ນ, ລາວກໍຍິ່ງເກີດຄວາມບໍ່ພໍໃຈເປັນທະວີຄູນ ແລ້ວກໍ່ໄດ້ຮ້ອງຂໍເປັນຄັ້ງສຸດທ້າຍໄປຍັງສານປະຊາ

ຊັ້ນສູງສຸດເພື່ອໃຫ້ນຳມາຄົ້ນຄວ້າພິຈາລະນາອີກເປັນຂັ້ນລົບລ້າງ.

ນ. ຈຳປາ ເວົ້າວ່າ: "ສານອຸທອນເອົາມູນມໍລະດົກ 7 ລາຍການມາແບ່ງເປັນ 3 ພູດ ແລ້ວມອບໃຫ້ຕົນ, ນ. ລາ ແລະ ທ. ມາ ຜູ້ລະພູດນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ຖືກຕ້ອງ. ເພາະວ່າຊັບທັງໝົດນັ້ນພໍ່ ໄດ້ມອບໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າແລ້ວ ແລະ ສານອຸທອນເອົາມູນມໍລະດົກ 2 ພູດໃຫ້ລັດຄຸ້ມຄອງນັ້ນ, ກໍບໍ່ຖືກຕ້ອງ ເພາະວ່າເປັນຊັບສົມບັດຂອງພໍ່ແມ່ຕົນ, ກໍ່ໄດ້ເສຍພາສີທີ່ດິນມາຕະຫລອດ ອີກຢ່າງເອື້ອຍອ້າຍຕົນກໍ່ບໍ່ແມ່ນຄົນຂາຍຊາດ".

ສານພິຈາລະນາວ່າ: ນ. ຈຳປາ ບໍ່ມີເອກະສານອັນໃດມາອ້າງອີງ ຫລື ຢັ້ງຢືນຕໍ່ສານພໍໃຫ້ເຊື່ອຖືໄດ້ວ່າ ທ. ສາ ຜູ້ເປັນພໍ່ ໄດ້ມອບຊັບສິນທັງໝົດໃຫ້ແທ້ບໍ່. ຖືວ່າເປັນການມອບ ຫລື ຍົກຊັບສິນໃຫ້ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມມາດຕາ 33 ຂອງກົດໝາຍວ່າດ້ວຍມູນມໍລະດົກ ແລະ ພື້ນຖານການສືບທອດມູນມໍລະດົກ ເພາະວ່າ ຄອບຄົວພໍ່ຕູ້ສາ ມີລູກນຳກຳ 5 ຄົນ ຊຶ່ງວ່າ 2 ຄົນ ໄດ້ເສຍຊີວິດໂດຍບໍ່ມີຜູ້ສືບທອດ. ສ່ວນວ່າອ້າຍກັບເອື້ອຍຂອງນາງ ກໍ່ຮັບຮູ້ແລ້ວ; ການທີ່ອ້າງວ່າມູນມໍລະດົກທັງ 2 ພູດຂອງເຂົານັ້ນບໍ່ຖືກຕ້ອງທີ່ຈະເປັນຂອງລັດ ແມ່ນບໍ່ມີເຫດຜົນ ເຖິງວ່າຈະໄດ້ເສຍພາສີ ຫຼື ຄ່າທຳນຽມການນຳໃຊ້ດິນປະຈຳ ຕາມພັນທະກໍ່ຕາມ.

ດ້ວຍເຫດຜົນທັງໝົດນັ້ນ ສານກໍໄດ້ຕັດສິນເປັນຂັ້ນສຸດທ້າຍທາງກົດໝາຍວ່າ: "ຍົກເລີກຄຳຮ້ອງຂໍລົບລ້າງຂອງ ນ. ຈຳປາ ຖິ້ມທັງໝົດ ແລ້ວພິພາກສາຢັ້ງຢືນເອົາຕາມຄຳພິພາກສາ ຂອງສານອຸທອນ ພາກກາງທັງໝົດ ແລະ ໃຫ້ປະຕິບັດຄຳພິພາກສາ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ເປັນຕົ້ນໄປ.

ສຸດທ້າຍ ນ. ຈຳປາ ແລະ ທ. ກ້າ ສອງນ້າຫຼານກໍ່ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນດີຫຍັງເລີຍຕອບແທນຄືນມາ ມີແຕ່ຄວາມເສຍດາຍໃນໃຈຕໍ່ສິດຜົນປະໂຫຍດຂອງຕົນໃນຊັບສົມບັດທີ່ມີ ແລະ ໄດ້ແຕ່ເກີດຄວາມບາດໝາງເຄືອງແຄງໃຈໃນ ສາຍເລືອດລະຫວ່າງຄອບຄົວນ້າ-ຫຼານເປັນການຕອບແທນ.

ວິເຄາະກ່ຽວກັບກໍລະນີບັນຫາຂອງເລື່ອງທີ່ເກີດຂຶ້ນ:

ຄວາມຂັດແຍ່ງຂອງ 2 ຄົນ ລະຫວ່າງນ້າສາວກັບຫລານນັ້ນ ເປັນພຽງບັນຫາຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈກັນໃນຄອບຄົວ ແລະ ຄວາມບໍ່ເອື້ອເຟື້ອເພື່ອແຜ່ຜ່ອນສັ້ນຜ່ອນຍາວໃຫ້ແກ່ກັນ ຂອງນ້າສາວຄົນນັ້ນ ແຕ່ເມື່ອເບິ່ງເລິກໆແລ້ວເຫດກໍ່ຢູ່ທີ່ວ່າ:

- ບັນຫານີ້ຄົງຈະບໍ່ເກີດຂຶ້ນຖ້າຫາກຊັບສິນໄດ້ມີການແບ່ງປັນກັນກ່ອນ ໃນເວລາທີ່ພໍ່ແມ່ຍັງມີຊີວິດຢູ່ ຖ້າອີງໃສ່ກົດໝາຍແລ້ວ ຄວນຈະມີລາຍລັກອັກສອນແບ່ງປັນກັນກ່ອນເວລາລູກທັງ 5 ຄົນຢູ່ຄົບ ອາດຈະເປັນລາຍລັກອັກສອນອັນໃດອັນໜຶ່ງຢັ້ງຢືນຈາກພໍ່ແມ່ໄວ້. ໃນບັນຫາຈຸດນີ້ເຫັນວ່າອາດຈະເນື່ອງມາຈາກການຮັບຮູ້ດ້ານລະບຽບກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆທີ່ນຳມາຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢູ່ໃນສັງຄົມໄລຍະເວລານັ້ນຍັງບໍ່ທັນທົ່ວເຖິງ ອາດຈະຍ້ອນການໂຄສະນາ-ເຜີຍແຜ່ລະບຽບກົດໝາຍຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດເທົ່າທີ່ຄວນ. ຈຶ່ງເປັນເຫດເຮັດໃຫ້ບໍ່ໄດ້ມີການຕົກລົງແບ່ງປັນຊັບສິນທີ່ເປັນມູນມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວ.
- ເລື່ອງລາວທຸກຢ່າງຂອງຄວາມຂັດແຍ່ງ ລະຫວ່າງທັງສອງຄົນນ້າກັບຫຼານ ຄົງຈະບໍ່ເປັນແບບນີ້ ຖ້າໄດ້ຮັບການແນະນຳ ຫຼື ແກ້ໄຂທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມຂັ້ນຕອນ. ຕໍ່ກັບບັນຫາທີ່ເກີດຂຶ້ນນີ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນຂອງ ສປປ ລາວ (2003) ກໍ່ຍັງໄດ້ກຳນົດໄວ້ຢູ່ໃນມາດຕາ 81. ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ທີ່ມີລັກສະນະທ່າງແພ່ງກ່ຽວກັບທີ່ດິນວ່າ: "ການສືບທອດມູນມໍລະດົກທີ່ມີການພັດທະນາແລ້ວ, ການໂອນສິດນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ສັນຍາທາງແພ່ງອື່ນໆ ກ່ຽວກັບທີ່ດິນນັ້ນແມ່ນສານປະຊາຊົນເປັນຜູ້ຕັດສິນຕາມກົດໝາຍ. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະທາງແພງກ່ຽວກັບທີ່ດິນນັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນທີ່ດິນຕັ້ງຢູ່ໄກ່ເກັ່ຍເສັຍກ່ອນ, ຖ້າຫາກບໍ່ສາມາດຕົກລົງກັນໄດ້ ກໍສະເໜີໃຫ້ອົງການປົກຄອງເມືອງ, ເທດສະບານເປັນຜູ້ໄກ່ເກັ່ຍ; ຖ້າຫາຍັງບໍ່ສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ຄູ່ກໍລະນີມີສິດຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານ".

- ແຕ່ໃນເລື່ອງນີ້ພັດບໍ່ໄດ້ມີການໄກ່ເກັ່ຍຢູ່ແຕ່ລະຂັ້ນກ່ອນ; ຄູ່ກໍລະນີພັດຮ້ອງຟ້ອງຂຶ້ນມາຍັງສານຂັ້ນຕົ້ນເລີຍໂລດ. ສະນັ້ນ, ບັນຫາທີ່ຄວນຈະໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂໃນຂັ້ນເບື້ອງຕົ້ນຈາກບ້ານກ່ອນ ພັດກາຍເປັນບັນຫາທີ່ໃຫຍ່ໂຕຂຶ້ນກະທົບເຖິງຫຼາຍໆດ້ານຕໍ່ຄອບຄົວ ທີ່ກ່ຽວພັນໄປເຖິງສາຍພົວພັນຂອງສັງຄົມ.

- ສຳລັບທັງສອງຄົນອ້າຍນ້ອງ ຊຶ່ງເປັນລູກຂອງເຈົ້າມູນທີ່ໂຕນໜີໄປຕ່າງປະເທດກ່ອນການສະຖາປະນາປະເທດເປັນ ສປປ ລາວ ນັ້ນທັງໆທີ່ສານກໍ່ຮັບຮູ້ແລ້ວວ່າເປັນຄົນໂຕນ ເຫັນຄວນຈະນຳເອົາມາພິຈາລະນາຢູ່ໃນຈຸດນີ້ຫຼືບໍ່?

ໂດຍອີງໃສ່ແຈ້ງການຂອງຫ້ອງວ່າການສູນກາງພັກ ສະບັບເລກທີ 337/ຫສພ. (ກ່ຽວກັບບັນຫາການປະຕິບັດກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ມໍຣະດົກ ແລະ ພື້ນຖານການສືບທອດມູນມໍລະດົກ ໄດ້ລະບຸໄວ້ວ່າ ກໍລະນີ: "ເຈົ້າມູນເປັນຄົນລາວ ລູກຈຳນວນໜຶ່ງຢູ່ລາວ ແລະ ຈຳນວນໜຶ່ງຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເມື່ອເຈົ້າມູນເສຍຊີວິດ ພວກລູກຟ້ອງຂຶ້ນສານເພື່ອຍາດແຍ່ງມູນມໍຣະດົກ, ຜ່ານມາສານຕັດສິນແບ່ງມູນໃຫ້ລູກ, ພູດຂອງລູກທີ່ຢູ່ຕ່າງປະເທດຖືວ່າເປັນຂອງຄົນໂຕນແລ້ວໃຫ້ເປັນຂອງລັດ; ເມື່ອຄົ້ນຄ້ວາແລ້ວເຫັນວ່າບໍ່ຖືກຕ້ອງ. ສະນັ້ນ, ຄວນໃຫ້ຜູ້ຍັງຢູ່ໃນປະເທດເປັນຜູ້ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ນຳໃຊ້ລໍຖ້າເວລາເຂົາກັບມາ; ສຳລັບບັນຫານີ້ຂັ້ນເທິງມີຄຳເຫັນວ່າ: "ຕ້ອງເບິ່ງຜູ້ໂຕນ ແລະ ເຫດຜົນຂອງຜູ້ໂຕນ").

ແຕ່ຢູ່ໃນຈຸດນີ້ ເມື່ອສານໄດ້ນຳມາພິຈາລະນາແລ້ວກໍ່ຕັດສິນໃຫ້ ມູນມໍຣະດົກ ສອງພູດເປັນຂອງ ທ. ມາ ແລະ ນ. ລາ ສືບທອດນັ້ນ ໃຫ້ລັດເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງນັ້ນ ຖ້າຈະເວົ້າເບື້ອງກົດໝາຍແລ້ວ ຕາມກົດໝາຍທີ່ດິນ(2003) ເຫັນວ່າຖືກຕ້ອງຕາມ ມາດຕາ3 (ໃໝ່): ວ່າດ້ວຍກຳມະສິດກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ໄດ້ກຳນົດວ່າ: "ທີ່ດິນແຫ່ງ ສປປ ລາວ ເປັນກຳມະສິດຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນ ມາດຕາ 17 ຂອງລັດຖະທຳມະນູນຊຶ່ງລັດເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງຢ່າງລວມສູນເປັນເອກະພາບກັນໃນທົ່ວປະເທດ ແລະ ມອບໃຫ້ບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ການຈັດຕັ້ງເສດຖະກິດນຳໃຊ້ເຊົ່າ ຫຼື ສຳປະທານ; ມອບໃຫ້ກົມກອງປະກອບອາວຸດ, ອົງການຂອງລັດ, ອົງການຈັດຕັ້ງການເມືອງ, ແນວລາວສ້າງຊາດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນໃຊ້".

ແຕ່ວ່າໃນມາດຕາ76 ຂອງກົດໝາຍທີ່ດິນ(2003) ກໍ່ຍັງໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບທີ່ດິນຂອງຜູ້ປະໜີໄປຕ່າງປະເທດ ວ່າ: "ລັດບໍ່ຮັບຮູ້ການທວງເອົາຄືນ ທີ່ດິນຂອງຜູ້ທີ່ໄດ້ປະໜີໄປຕ່າງປະເທດ".

- ຢູ່ໃນການປະຕິບັດຂອດປະສານງານລະບົບ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນພົນລະເມືອງເປັນໄປໄດ້ບໍ່ວ່າອາດຈະບໍ່ໄດ້ມີການປະສານກັນກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງລະອຽດກ່ອນ ຈະອອກບັດປະຈຳຕົວໃຫ້ໂດຍຢູ່ໃນບັດປະຈຳຕົວພັດລະບຸກ່ຽວກັບຊື່ພໍ່-ແມ່ວ່າ: ຊື່ພໍ່ ແມ່ນ ທ. ສາ ແລະ ຊື່ແມ່ແມ່ນ ນ. ສີ. ເມື່ອສານເຫັນວ່າຫຼັກຖານທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນການອ້າງເຫດຜົນຂອງ ທ. ກ້າ ໃນບັດປະຈຳຕົວເລກທີ 000000-00 ລົງວັນທີ 20/3/1995 ລະບຸກ່ຽວກັບຊື່ພໍ່-ແມ່ວ່າ: ຊື່ພໍ່ ແມ່ນ ທ. ສາ ແລະ ຊື່ແມ່ແມ່ນ ນ. ສີ. ກໍ່ໄດ້ນຳ

ເຂົ້າພິຈາລະນາໃນເຫດຜົນ ແຕ່ໃນທາງກັບກັນກໍ່ພັດມີຫຼັກຖານປະກອບອ້າງເຫດຜົນໂຕ້ຕອບຂອງ ນ. ຈໍາປານ້າສາວເພື່ອໃຫ້ສານພິຈາລະນາອີກວ່າ: (ໃນປີ 1998 ຂຶ້ນສໍາມະໂນຄົວສະບັບເລກທີ……. ລົງວັນທີ 13/1/1998 ຊຶ່ງລະບຸແຈ້ງວ່າ: ພໍ່ຂອງຕົນຊື່ ທ. ສໍາລານ ແລະ ແມ່ຂອງຕົນ ຊື່ ນ. ລາ. ສະນັ້ນ ຕໍ່ກັບຈຸດນີ້ຖ້າເກີດມີຂໍ້ມູນທັບຊ້ອນກັນຄືແບບນີ້ກໍ່ອາດຈະສ້າງຄວາມສັບສົນສໍາຫຼັບການຄຸ້ມຄອງຂອງສັງຄົມໃນຕໍ່ໜ້າໄດ້.

3. ສະຫລຸບ

- ບັນຫາຄວາມຂັດແຍ່ງທີ່ເກີດຂື້ນຂອງສອງຄົນ ເປັນເພາະບໍ່ໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂແລະຄໍາແນະນໍາຢ່າງຖືກຕ້ອງຈາກແຕ່ລະຂັ້ນໂດຍພື້ນຖານ. ດ້ານໜຶ່ງຍ້ອນວ່າຄວາມຮັບຮູ້ຈາກການຕອບສະໜອງທາງດ້ານການໂຄສະນາ-ເຜີຍແຜ່ ລະບຽບກົດໝາຍ ຫຼື ນະໂຍບາຍໃນໄລຍະນັ້ນຍັງບໍ່ທົ່ວເຖິງ.

- ຖ້າມີການໂອ້ລົມກັນດ້ວຍເຫດແລະຜົນຮັບຮູ້ສິດພັນທະໃນກໍາມະສິດ, ມີຄວາມເອື້ອເຟື້ອເຜື່ອແຜ່ປານີປານອມຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນແດ່ ບໍ່ຈໍາເປັນທີ່ຈະເປັນບັນຫາໃຫຍ່ ຕ້ອງຟ້ອງຂື້ນສານໃຫ້ຕັດສິນພວກເຂົາກໍຈະບໍ່ສູນເສຍຊັບສິນບັດສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງພໍ່ແມ່ທີ່ໄດ້ສ້າງສາພັດທະນາແລ້ວນັ້ນ. ໄປໃຫ້ລັດ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງດູແລ ຫຼື ມອບຄືນໃຫ້ເປັນຂອງລວມຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ.

- ຍ້ອນຂອດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການປະສານງານບາງອັນທີ່ລວມເຖິງການໄກ່ເກັ່ຍຂໍ້ຂັດແຍ່ງຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມເປັນຈິງເທື່ອ ຈຶ່ງເປັນສາຍເຫດທີ່ມີຜົນຕໍ່ຂະບວນການປະຕິບັດນະໂຍບາຍ ທີ່ອາດຈະເກີດບັນຫາຫລາຍໆຢ່າງຢູ່ໃນສັງຄົມຕາມມາ.

4. ຂໍ້ສະເໜີແນະ

- ຂະແໜງການພາກລັດຄວນຈະຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ລະບົບຂອດປະສານງານດ້ານຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ແລະ ສຶກສາອົບຮົມແນວທາງນະໂຍບາຍຂອງພັກ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍຂອງລັດ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງທຸກໆຊັ້ນຄົນໃນສັງຄົມຢ່າງເປັນປົກກະຕິແຕ່ຕົວເມືອງລົງຮອດທ້ອງຖິ່ນ.

- ຜູ້ເປັນພໍ່-ແມ່ຄວນຈະມີການໂອລົມຢູ່ໃນຄອບຄົວ ຫຼື ມີລາຍລັກອັກສອນທີໃຊ້ເປັນຫຼັກຖານສະແດງເຖິງການແບ່ງປັນມູນມໍຣະດົກໂດຍມີພະຍານຢັ້ງຢືນນັ້ນກ່ອນ. ເພື່ອຮັບປະກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດ ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນກັບຄອບຄົວ ຫຼື ສັງຄົມຢ່າງບໍ່ຄາດຄິດ.

- ບັນຫາຄວາມຂັດແຍ່ງຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຄວນຈະຕ້ອງມີການສຶກສາອົບຮົມໃຫ້ຄໍາແນະນໍາຢ່າງຖືກຕ້ອງນັບແຕ່ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ບ້ານ, ເມືອງ, ແຂວງ ຕາມລໍາດັບ. ເພື່ອຫຼີກລ້ຽງບັນຫາທີ່ຍາກຈະແກ້ໄຂ ກາຍເປັນບັນຫາຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈຂອງສັງຄົມໃນຫຼາຍດ້ານ.

- ໃນການຕັດສິນຂອງສານລັກສະນະຄະດີແບບນີ້ຕໍ່ໜ້າແມ່ນຍັງຈະມີການພິຈາລະນາຄືແນວນີ້ອີກບໍ່? ສໍາລັບຄົນໂຕນໄປຕ່າງປະເທດໃນເມືອກ່ອນຍັງມີສິດທີ່ຈະສືບທອດມູນຢູ່ບໍ່? ແລະ ໃນຕໍ່ໜ້າໃນສະພາບ ທີ່ສັງຄົມມີການປ່ຽນແປງ ທາງເບື້ອງລັດຖະບານຄວນຈະມີນິຕິກໍາອັນໃດເພື່ອເປັນບ່ອນອີງທີ່ຊັດເຈນໃຫ້ແກ່ການພິຈາລະນາຂອງສານ.

ເອກະສານອ້າງອີງມາຈາກ:

- ຄໍາຕັດສິນຂອງສານ ແລະ ເອກະສານວິນິໄສຄໍາໃຫ້ການ ສະບັບເລກທີ.......
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍມູນມໍລະດົກແລະການສືບທອດມູນມໍລະດົກ ແລະ
- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍທີ່ດິນສະບັບ ປີ 2003,
- ແຈ້ງການຂອງຫ້ອງວ່າການສູນກາງພັກເຖິງສານປະຊາຊົນສູງສຸດເລກທີ 337/ຫສພ.

ໝາຍເຫດ

ຕ້ອງຂໍອະໄພໃນຊື່ທີ່ອາດຈະໄປຕົງກັບທ່ານໃດທ່ານໜຶ່ງທີ່ອ້າງອີງເປັນນາມສົມມຸດຂອງແຕ່ລະ ຄົນໃນເລື່ອງ

ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ

ເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການ

ເພີ່ມທະວີການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຍືນຍົງ ໂດຍການສົ່ງເສີມການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ຍົກລະດັບຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຄູ່ຮ່ວມງານ.

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການ

ເພື່ອສົ່ງເສີມທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃຫ້ມີຄວາມຮັບຮູ້, ຄວາມສາມາດ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປຶກສາ ຫາລື ກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນສາມາດເຂົ້າໃຈໄດ້ ກ່ຽວກັບສິດໃນການນຳໃຊ້ ແລະ ຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ.

ໂຄງການດຳເນີນງານໂດຍອີງຕາມຫຼັກການດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້

- ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງຄົນລາວ
- ການຍອມຮັບຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ກ່ຽວກັບປະເດັນທີ່ດິນ
- ການຍອມຮັບຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍຄວາມເປັນຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ ແລະ ປະເພນີ ວັດທະນະທຳທ້ອງຖິ່ນ
- ຄວາມເປັນກາງ
- ການເຂົ້າເຖິງຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢ່າງເປີດກວ້າງ
- ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ
- ການມີສ່ວນຮ່ວມ

ໂຄງການເຄືອຂ່າຍຂໍ້ມູນທີ່ດິນ ແລະ
ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ
ອົງການບ້ານຈຸດສຸມສາກົນ
ຕູ້ ປ.ນ. 4697
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ
+856 (0)21 312519

ອີແມວ: info@rightslinklao.org
www.rightslinklao.org